

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ПЛАН

**РОЗВИТКУ КАФЕДРИ
КОНСТРУКТИВНОЇ ГЕОГРАФІЇ І КАРТОГРАФІЇ**

НА 2023–2028 РОКИ

Заслухано і затверджено
на засіданні кафедри конструктивної географії і картографії.
Протокол № 9 від 24 травня 2023 р.

Загальні відомості про кафедру

Кафедра створена у 2000 р. шляхом поділу кафедри геоморфології на дві: геоморфології й конструктивної географії і картографії. Сьогодні навчальну і наукову роботу на кафедрі здійснюють десять викладачів: один професор, доктор географічних наук (Є. Іванов) і вісім доцентів, кандидатів географічних і технічних наук (Ю. Андрейчук, П. Войтків, С. Кравців, Д. Кричевська, Л. Курганевич, А. Михнович, М. Петровська, О. Пилипович), ще два викладачі працюють за сумісництвом (П. Волошин і М. Кобелька). На кафедрі працюють п'ять співробітників навчально-допоміжного персоналу (З. Мицько, М. Кобелька, І. Бухта, Н. Ваньо, У. Морозовська, на 0,5 ст.). У різні роки сумісниками працювали спеціалісти-екологи Львівської міської ради і Державного управління екології та охорони природних ресурсів у Львівській області (Департаменту екології та природних ресурсів Львівської ОДА), геологи і гідрогеологи ВАТ (ПАТ) «Геотехнічний інститут», гідрологи і гідроекологи Львівського обласного управління водних ресурсів (Басейнового управління водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну). У структуру кафедри входить навчальна лабораторія геоінформаційного моделювання і картографування, кабінет геодезії і картографії і кабінет географічної карти (спецкімната), комп'ютерний клас.

Засновником й першим завідувачем кафедри став доктор географічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки Іван Ковальчук, заслужений професор Львівського національного університету імені Івана Франка – відомий вчений-географ, геоморфолог, гідроеколог, академік Академії наук вищої школи України, академік Української екологічної академії наук, фундатор Львівської еколого-геоморфологічної школи. Під його провідом суттєво поповнено спеціалістами склад кафедри, відкрито нові спеціальності на кафедрі та у Природничому коледжі. У 2007–2008 рр. обов'язки завідувача виконував кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент П. К. Волошин. У 2008–2016 рр. завідувачем був доктор географічних наук, професор В. М. Петлін. З 2016 р. виконував обов'язки, а з 2018 р. став завідувачем доктор географічних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України Є. А. Іванов.

Кафедра готує фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія (прикладна екологія)». За цією ж спеціальністю здійснюється підготовка магістрів. Водночас на кафедрі готують фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за іншою спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Вже сьогодні кафедра впроваджує нову освітньо-професійну програму першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Геоінформаційні технології захисту навколишнього середовища». Кафедра забезпечує підготовку бакалаврів спеціальностей 014 Середня освіта (географія), 103 Науки про Землю, 106 Географія, 241 Готельно-ресторанна справа і 242 Туризм. Важливою складовою підготовки студентів є навчальні і виробничі практики.

1–3 жовтня 2020 р. організовано і проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію, присвячену 20-річчю кафедри «Конструктивна географія

і картографія: стан, проблеми, перспективи”, за її результатами видано збірник наукових праць. У збірнику опубліковано 48 статей.

За останні п’ять років опубліковано 8 монографій, 11 навчальних і навчально-методичних посібників, 1 збірник наукових праць, понад 200 наукових статей і тез доповідей. Захищено одна докторська і дві кандидатські дисертації.

Здійснено акредитацію освітньо-професійної програми “Трикладна екологія” другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 101 Екологія. За результатами акредитації Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 29.12.2022 р. видано сертифікат про акредитацію освітньої програми, № 3904. Строк дії сертифіката про акредитацію освітньої програми до 01 липня 2028 р.

З 2019 р. функціонує спільнота геоінформаційних досліджень довкілля і суспільства “GIS HUB LNU”. Здійснює допомогу картографічними матеріалами і даними дистанційного ДЗЗ Збройним силам України.

I. Кадровий склад

Працівники кафедри є висококваліфікованими спеціалістами, випускниками різних кафедр географічного факультету та Університету, інших вишів Львова. Підготовку кадрового складу здійснюється головно через аспірантуру. Середній вік колективу кафедри складає 49 років.

На кафедрі є 10 викладацьких ставок. На сьогодні на кафедрі працюють: д. геогр. н., професор Є. А. Іванов (завідувач кафедри); к. т. н., доц. С. С. Кравців; к. геогр. н., доц. Л. П. Курганевич; к. геогр. н., доц. М. А. Петровська; к. геогр. н., доц. О. В. Пилипович; к. геогр. н., доц. Д. А. Кричевська; к. геогр. н., доц. А. В. Михнович; к. геогр. н., доц. Ю. М. Андрейчук; к. геогр. н., доц. П. С. Войтків; к. г.-м. н., доц. П. К. Волошин (0,5 ст., за сумісництвом); асист. М. В. Кобелька (0,5 ст., за сумісництвом).

Рейтинг викладачів кафедри конструктивної географії і картографії

№ з/п	Прізвище, ініціали працівника	Результативність роботи у 2021 р.	Результативність роботи у 2022 р.
1	Іванов Є. А.	351,75	434,2
2	Пилипович О. В.	206,33	269,8
3	Войтків П. С.	208,83	259,8
4	Андрейчук Ю. М.	159,58	178,2
5	Кричевська Д. А.	134,42	174,4
6	Курганевич Л. П.	174,58	153,1
7	Петровська М. А.	196,17	128,6
8	Михнович А. В.	149,33	85,2
9	Кравців С. С.	122,58	67,1
10	Кобелька М. В.	–	63,8

Сприяти професійному розвитку працівників кафедри, підвищенню їхньої кваліфікації, шляхом активізації роботи в науково-дослідних проектах і грантах, стипендіальних програмах, міжнародних стажуваннях. Надавати допомогу у підготовці нових запитів на отримання міжнародних грантів. Здійснювати допомогу у проведенні наукових досліджень, написанні і захисті дисертаційних робіт викладачами, аспірантами і здобувачами кафедри.

II. Освітня діяльність

Кафедра готує фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія (прикладна екологія)». За цією ж спеціальністю здійснюється підготовка магістрів. Водночас на кафедрі готують фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за іншою спеціальністю 183 «Технології захисту навколишнього середовища». Кафедра проводить усі види занять (лекційні, семінарські, практичні), навчальні, педагогічні і виробничі практики. З усіх навчальних дисциплін розроблено силабуси, а з більшості – підготовлено навчальні і навчально-методичні посібники чи методичні вказівки. Викладачі забезпечують викладання чотирьох–п'яти навчальних дисциплін, зокрема “Топографія з основами геодезії”, “Картографія”, “Конструктивна географія”, “Гідрологія”, “Гідроекологія”, “Урбоекологія”, “Ландшафтна екологія”, “Радіоекологія”, “Екологічний менеджмент і аудит”, “Екологічне інспектування”, “Нормування довкілля”, “Стандартизація і сертифікація довкілля”, “Геоінформаційне моделювання та технології” та ін.

У зв'язку з відкриттям у 2023 р. нової освітньої програми “Геоінформаційні технології захисту навколишнього середовища” із підготовки ОР “Бакалавр” введено відповідні зміни та розпочато реалізацію нової освітньої програми.

З метою покращення навчального процесу викладачами кафедри опубліковано три підручники, близько 40 навчальних і навчально-методичних посібників, понад 50 методичних розробок.

Підвищувати якість навчання та їх практичну спрямованість на отримання нових вмінь і навичок. Вдосконалювати навчально-методичне і матеріального забезпечення навчальних дисциплін, оновлювати їх структуру та зміст відповідно до вимог інформаційного (у т. ч. геоінформаційного) середовища. Розробити навчально-методичне обґрунтування і забезпечення для нової освітньої програми “Геоінформаційні технології захисту навколишнього середовища” для вступників ОР “Бакалавр”. Збільшити обсяг лекційних курсів презентаційного характеру із використанням YouTube-формату та інших платформ та практичних і семінарських занять навчально-дослідницького змісту із використанням методик польових і картографічних досліджень. Впровадити у навчальний процес сучасні інформаційно-комп'ютерні технології (особливо із використанням дистанційного знімання), створити нові електронні курси, зокрема на навчальній платформі Moodle, підвищити рівень володіння викладачів ГІС-технологіями. Підготувати навчально-методичні матеріали

(головно в електронному форматі) з дисциплін кафедри для студентів та аспірантів.

III. Наукова діяльність і розвиток міжнародної співпраці

Наукові дослідження кафедри проводяться у рамках держбюджетних й госпдоговірних тем конструктивно-географічної, геоecологічної і гідроеcологічної тематики та спрямовані на пошук закономірностей, взаємозв'язків і механізмів розвитку природно-антропогенних процесів та явищ з використанням системного, комплексного, ландшафтного, басейнового, структурного і динамічного підходів, методів моніторингу, картографування і моделювання. Колектив кафедри продовжує розпочаті професором І. П. Ковальчуком напрями й зосередив увагу на таких основних напрямках наукових досліджень:

- ✓ конструктивно-географічні (гідрологічні, гідробіологічні, гідрогеологічні, ґрунтові) дослідження навколишнього природного середовища;
- ✓ ландшафтна екологія, геоecологія, урбоекологія, техноecологія, антропогенне ландшафтознавство, інженерна та екологічна геоморфологія;
- ✓ системно-структурний, геоecологічний і гідроеcологічний аналіз басейнових систем;
- ✓ польові, стаціонарні, експериментальні і картографічні дослідження геосистем та екзогенних процесів;
- ✓ картографічні і топографо-геодезичні дослідження, геоінформаційне моделювання компонентів природного середовища, дешифрування аеро- й космознімків;
- ✓ історико-географічний аналіз і синтез, картографічне моделювання змін стану природно-господарських систем;
- ✓ моніторинг довкілля, екологічна експертиза, екологічний менеджмент, менеджмент природоохоронних територій;
- ✓ інженерно-екологічне обґрунтування проектів та розробка шляхів покращення стану навколишнього природного середовища.

Загалом наукові інтереси кафедри різноманітні. Вони охоплюють як проблеми методології і методики конструктивної географії, так і питання польових, стаціонарних, експериментальних і картографічних досліджень. Їх можна згрупувати у два головні напрями дослідницького пошуку: власне конструктивно-географічний і картографічний. Кафедра бере участь у держбюджетних темах географічного факультету, кафедральних темах в межах робочого часу.

Результати наукової роботи підтверджують останні захисти докторських і кандидатських дисертацій конструктивно-географічної тематики, присвячених вивченню геоecологічної ситуації Розточчя, басейнів Західного Бугу і Дністра, гірничопромислових територій Західного регіону України, створенню земельних інформаційних систем, організації гірських біосферних резерватів, дослідженню буроземів пралісів Українських Карпат. Викладачами та аспірантами кафедри захищено одна докторська і 14 кандидатських дисертацій.

Кафедра виступала організатором та співорганізатором 18 науково-практичних конференцій і семінарів. За час існування кафедри вийшло понад 50 монографій, 3 підручники, близько 40 навчальних і навчально-методичних посібників, понад 50 методичних вказівок і рекомендацій.

Організувати науково-практичну конференцію “Конструктивна географія і картографія: стан, проблеми, перспективи”, присвячену 25-ти річчю створення кафедри. Орієнтовний термін проведення травень–вересень 2025 р.

Продовжити конструктивно-географічні, геоекологічні і геоінформаційні дослідження у рамках головних наукових напрямів кафедри. Забезпечити підвищення наукового рівня публікацій викладачів. Поліпшити якість проведення виробничої і переддипломної практик, сприяти студентам у їх проходженні у профільних підрозділах підприємств, установ, організацій, органів державної влади і місцевого самоврядування, залучати студентів до науково-дослідної роботи кафедри. Удосконалити бази тестових завдань для проміжного і підсумкового контролю знань студентів. Написання і видання монографій і наукових статей у журналах, що входять наукометричних баз даних і фахових видань України. Налагоджувати наукову співпрацю з ВЗО та їх підрозділами географічного, геологічного, гідрологічного, екологічного і картографічного спрямування як в Україні, так і закордоном, брати участь у міжнародних і всеукраїнських конференціях і семінарах. Оптимізувати роботу кафедральних науково-методичних семінарів та апробацію дисертаційних досліджень аспірантів і здобувачів наукових ступенів.

IV. Соціально-виховна робота

Підвищувати роль виховної і профорієнтаційної роботи на кафедрі. Активізувати роботу навчальної лабораторії геоінформаційного моделювання і картографування. Налагодити роботу студентського картографічного гуртку, спільноти геоінформаційних досліджень доквілля і суспільства “GIS HUB LNU” та залучення до його роботи викладачів кафедри. Організувати виховні та екологічні заходи, краєзнавчі екскурсії і посвяти студентів, відвідувати виховні заходи, які відбуваються на географічному факультеті та в університеті. Брати участь у всеукраїнських, обласних шкільних олімпіадах, турнірах, конкурсах з географії, профорієнтаційних заходах, які організовує факультет та університет. Оновити і підтримувати Інтернет-сторінки кафедри на сайті географічного факультету та у соцмережах.

V. Промоція кафедри

Інформацію щодо наукової, навчальної і виховної діяльності кафедри розміщено на сторінках географічного факультету і Фейсбук-сторінці кафедри (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100064257120194>). Наповнення інформацію на веб-сторінках відбувається регулярно із оприлюдненням діючих і нових освітніх програм та окремих навчальних курсів, заходів кафедри.

**Програмні цілі і завдання
кафедри конструктивної географії і картографії**

№ з/п	Ціль	Результати / показники досягнення цілі	Залучені співробітники	Дата виконання
1.	Сприяння професійному розвитку працівників кафедри	Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, шляхом заохочення до участі у міжнародних стажуваннях, стипендіальних програмах і проектах	викладачі кафедри згідно з планом підвищення кваліфікації	2023–2028
		Написання дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора наук викладачами кафедри	викладачі кафедри, що є кандидатами наук	2023–2028
		Активізація роботи з аспірантами, захист дисертаційних робіт здобувачами кафедри, зокрема:	наукові керівники, М. Теслович, М. Лопушанська, І. Щерба, І. Грабар	2024 2025 2026 2028
2.	Підвищення якості навчання та його практичної спрямованості	Вдосконалення навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, оновлення їх структури та змісту	викладачі кафедри	2023–2028
		Написання і видання навчальних і навчально-методичних посібників, методичних вказівок і рекомендацій, зокрема:		
		1) Технології захисту та відновлення ґрунтів	П. Войтків, Є. Іванов	2023
		2) Розв’язування задач за географічними картами	С. Кравців, П. Войтків, М. Кобелька	2024
3) Історія і географія футболу	П. Войтків	2025		
4) Стратегії міжнародного співробітництва в екології	О. Пилипович	2025		
5) Екологічний менеджмент і аудит	М. Петровська	2025		
	Розроблення навчально-мето-	гаранти,	2023–2028	

№ з/п	Ціль	Результати / показники досягнення цілі	Залучені співробітники	Дата виконання
		дичного забезпечення для освітніх програм “Геоінформаційні технології захисту навколишнього середовища”, “Прикладна екологія”, “Технології захисту навколишнього середовища”	викладачі кафедри	
		Збільшення обсягів практичних і семінарських занять дослідницького характеру	викладачі кафедри	2023–2028
		Створення і розміщення електронної бібліотеки, формування мультимедійної бази навчальних курсів	викладачі кафедри	2020–2022
		Впровадження у навчальний процес інформаційно-комп’ютерних та ГІС- і дистанційних технологій, організація роботи комп’ютерного класу	Ю. Андрейчук, викладачі кафедри	2023–2028
3.	Розширення досліджень у рамках наукового напрямку кафедри, забезпечення підвищення наукового рівня викладачів	Написання і видання монографій в межах кафедральної наукової тематики, зокрема: 1) Геоєкологія Червоноградського гірничопромислового району: монографія 2) Геоєкологія постмайнінгових геосистем Карпатського регіону України: монографія	Є. Іванов Є. Іванов	2025 2027
		Організація і проведення науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення кафедри	Є. Іванов, викладачі кафедри	2025
		Опублікування статей викладачами у фахових і наукометричних журналах	викладачі кафедри	2023–2028
		Активізація наукової	викладачі	2023–2028

№ з/п	Ціль	Результати / показники досягнення цілі	Залучені співробітники	Дата виконання
		співпраці із закладами вищої освіти України та інших країн Європи і світу	кафедри	
		Участь у міжнародних і всеукраїнських конференціях і семінарах	викладачі кафедри	2023–2028
		Оптимізація проведення науково-методичних семінарів, апробація дисертаційних досліджень здобувачів кафедри	викладачі кафедри, аспіранти	2023–2028
		Поліпшення якості проведення навчальних, виробничих і педагогічних практик, сприяння студентам в їх проходженні	викладачі кафедри, що відповідають за проведення практик	2023–2028
		Удосконалення бази тестових завдань для проміжного і підсумкового контролю знань студентів	викладачі кафедри	2023–2028
		Залучення студентів до науково-дослідної роботи кафедри, навчання користування безпілотними літальними апаратами	викладачі кафедри	2023–2028
4.	Підвищення ролі виховної і профорієнтаційної роботи на кафедрі	Організація роботи спільноти геоінформаційних досліджень довкілля і суспільства “GIS HUB LNU”	Є. Іванов, Ю. Андрейчук, викладачі кафедри	2023–2028
		Організація і проведення наукових, виховних, екологічних, краєзнавчо-туристичних і спортивних заходів для студентів кафедри, відвідування заходів, які відбуваються на факультеті та в університеті	порадники академгуп, викладачі кафедри, запрошені фахівці	2023–2028
		Організація і проведення екскурсій в музеї, установи та організації Львова та університету	порадники академгруп, викладачі кафедри	2023–2028
		Участь в проведенні	викладачі	2023–2028

№ з/п	Ціль	Результати / показники досягнення цілі	Залучені співробітники	Дата виконання
		всеукраїнських та обласних шкільних олімпіадах, турнірах, конкурсах з географії та екології	кафедри	
		Участь в профорієнтаційних заходах, що організовані факультетом та університетом	викладачі кафедри	2023–2028
		Оновлення Інтернет-сторінок кафедри і персональних сторінок викладачів	Є. Іванов, викладачі кафедри	2023–2028

З метою забезпечення належної навчально-практичної і наукової роботи кафедри і навчальної лабораторії геоінформаційного моделювання і картографування слід придбати базову станцію РТК, цифровий тахеометр та інший інструментарій для проведення польових геодезичних робіт, потужну комп'ютерну станцію для дешифрування космо- та аерознімків та створення геоінформаційних моделей. Для належного функціонування кафедри варто провести ремонт аудиторії 117 та кабінеті геодезії і картографії із оновленням інформації у вигляді стендів та іншої наочності.

Завідувач кафедри конструктивної географії і картографії, доктор географічних наук, професор

Є. А. Іванов